

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 57/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Zátorským, Štefánikovo námestie 5, Spišská Nová Ves, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21 Cob 86/2019 z 28. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED], a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola 24. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 Cob 86/2019 z 28. januára 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľ sa okrem vyslovenia porušenia týchto práv domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia s tým, že vec sa vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Sťažovateľ bol žalovaný v konaní na okresnom súde na základe žaloby z januára 2011, ktorou sa žalobca proti sťažovateľovi domáhal zaplatenia sumy 871,20 € s príslušenstvom. Žalobca tvrdil, že pre sťažovateľa na základe ústne dojednanej zmluvy vykonal dielo (zhotovenie dláždenej podlahy v prevádzke sťažovateľa) a faktúrou z 9. marca 2010 ho žiadal o zaplatenie ceny za dielo v sume 1 371,20 €. Sťažovateľ žalobcovi 15. marca 2010 zaplatil 500 € a zvyšok mu odmietol zaplatiť. Okresný súd žalobu rozsudkom zamietol, vyhovel námietke sťažovateľa v tom, že žalobca riadne nevykonal dohodnuté dielo, ktoré mu ho odovzdal s vadami. Tieto vady okresný súd posúdil ako porušenie povinnosti vykonať dielo riadne a včas.

3. Na odvolanie žalobcu krajský súd napadnutým rozhodnutím zmenil rozsudok okresného súdu a žalobe vyhovel, a to potom, ako na pojednávaní zopakoval dokazovanie niektorými z listinných dôkazov. Krajský súd na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že žalobcom vykonané dielo bolo sťažovateľovi riadne odovzdané. Poukázal na to, že sťažovateľ dielo riadne užíval tak, že mu to nebránilo v jeho podnikateľskej činnosti. Pri závere o tom, že dielo bolo sťažovateľovi riadne odovzdané, ďalej vychádzal z toho, že osoba oprávnená konať v mene sťažovateľa prevzala od žalobcu faktúru, v ktorej si žalobca vyúčtoval cenu za dielo. Okrem toho poukázal na to, že i sťažovateľ následne so žalobcom písomne komunikoval tak, že mal dielo za odovzdané a proti žalobcovi si uplatňoval nároky z väd diela. To, že dielo za sťažovateľa prevzala iná osoba ako predseda predstavenstva, krajský súd vyhodnotil tak, že táto iná osoba bola podľa § 16 Obchodného zákonníka oprávnená konať za sťažovateľa, keďže bola v jeho prevádzkarni a predtým aj dozerala na vykonávanie diela žalobcom.

4. Ďalej krajský súd poukázal na nároky z väd diela a zdôraznil, že vady zistiteľné už pri prehliadke diela neboli podľa § 562 Obchodného zákonníka oznámené bez zbytočného odkladu. K odovzdaniu diela došlo 9. marca 2010, pričom sťažovateľ žalobcovi listom z 29. marca 2010 oznámil vadu (nedostatky v špárovaní dlažby). Krajský súd túto vadu posúdil ako zjavnú, ktorú sťažovateľ mohol zistiť už pri bežnej prehliadke. Okrem toho sťažovateľ žalobcovi v súdnom konaní 4. júna 2012 oznámil ďalšiu vadu (nedostatok sklonu dlažby), pričom krajský súd rovnako túto vadu nepovažoval za včas uplatnenú. Žalobca vytknuté vady neodstránil, na čo sťažovateľ žiadal zľavu z ceny za dielo vo výške ním nezaplatenej ceny za dielo. K tomu krajský súd uviedol, že zľava z ceny za dielo sa určí ako rozdiel medzi hodnotou diela bez väd a diela s vadami, a preto nemôže byť ľubovoľne určená. Sťažovateľ v konaní nenavrhol žiaden dôkaz, z ktorého by bolo možné dospieť k záveru, že jeho nárok na zľavu z ceny za dielo je dôvodný.

II.

5. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv tým, že skutkové a právne posúdenie krajského súdu je svojvoľné, arbitrárne, nesprávne a prekvapivé, keďže nemá oporu v Obchodnom zákonníku a vo vykonanom dokazovaní. Konkrétne namieta záver krajského súdu, že dielo bolo ukončené tým, že ho sťažovateľ užíval a svoju prevádzku žiadnym spôsobom neobmedzil. Sťažovateľ poukázal na § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zhotoviteľ splní svoju povinnosť vykonať dielo jeho riadnym ukončením a odovzdaním predmetu diela objednávateľovi v dohodnutom mieste. Dielo podľa sťažovateľa nebolo riadne ukončené a k odovzdaniu diela nedošlo. Následne poukázal na výsluch osoby, ktorá konala v mene sťažovateľa a uviedla, že dielo nepovažovala za odovzdané pre zistené vady, ktoré žiadala odstrániť, čo mal žalobca slovné prisľúbiť. K tomu uviedol, že krajský súd vyhodnotil len nepatrnú časť dokazovania, a to v jeho neprospech a nebral ohľad na vykonané dokazovanie ako celok.

6. Sťažovateľ tvrdil, že krajský súd považoval nesprávne dielo za odovzdané, pričom osobitne poukázal na závery českého Najvyššieho súdu pod sp. zn. 29 Odo 11/2001 a sp. zn. 32 Odo 1326/2006, podľa ktorých dielo, ktoré je vadné a má nedorobky, nemožno

považovať za dielo vykonané a len za vykonané dielo vzniká nárok na zaplatenie ceny za dielo, a pod sp. zn. 29 Odo 1067/2003, podľa ktorého pre vznik zodpovednosti za vady diela je rozhodný predovšetkým okamih odovzdania diela objednávateľovi. Až keď je dielo odovzdané, je možné hovoriť o vzniku prípadných práv zo zodpovednosti za vady, pričom samotné odovzдание je potrebné odlišovať od splnenia povinnosti dielo vykonať, ku ktorému dochádza riadnym ukončeným diela a odovzdaním predmetu diela objednávateľovi v dohodnutom mieste.

7. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je ústavné nekonformné aj v jeho ďalších častiach, v ktorých krajský súd dospel k záveru, že vady diela neboli žalobcovi oznámené včas. Spochybnil skutkového zistenie, podľa ktorého až v liste z 29. marca 2010 bolo sťažovateľom žalobcovi vytknuté nekvalitné špárovanie dlažby a až na pojednávaní 4. júna 2012 sťažovateľ žalobcovi oznámil vadu nesprávneho sklonu dlažby. Tvrdil, že z výsluchu osôb, ktoré za neho konali, vyplynulo, že nedostatky boli žalobcovi vytykané priebežne a podmienkou zaplatenia ceny za dielo bolo to, že žalobca opraví zistené nedostatky.

8. Napokon sťažovateľ tvrdil, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca musel vedieť o tom, že dielo má sťažovateľom uvádzané vady. Preto mal byť použitý § 562 ods. 3 Obchodného zákonníka v spojení s § 428 ods. 3 Obchodného zákonníka a vzhľadom na to, že žalobca o vadách vedel, či musel vedieť, nebol dôvod na to, aby súd nepriznal sťažovateľovi nároky z väd diela. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na právnu vetu z rozsudku Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 3 Cob 299/2013, podľa ktorej účinky námietky neskorého oznámenia o faktických vadách diela podľa § 428 ods. 3 Obchodného zákonníka nenastanú, pokiaľ sú vady dôsledkom skutočností, o ktorých zhotoviteľ vedel alebo musel vedieť v dobe odovzdania predmetu diela objednávateľovi.

III.

9. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov

s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

10. Úlohou ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

11. Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia sú pri riešení konkrétnych prípadov záležitosťou všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprislúcha posudzovať zákonnosť vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

12. V spore medzi žalobcom – živnostníkom ako zhotoviteľom a sťažovateľom – obchodnou spoločnosťou ako objednávateľom o zaplatenie v zásade bagatelnej čiastky za vykonané dielo sa všeobecné súdy museli vysporiadať s viacerými rozpornými skutkovými tvrdeniami a s rozdielnym právnym posúdením strán takto zistených skutočností. Sťažovateľ ako objednávateľ sa so žalobcom ústne dohodol na vykonaní stavebných prác vo svojej prevádzke. Z vykonaného dokazovania v konaní pred všeobecnými súdmi vôbec nevyplýva presný rozsah, cena a technická špecifikácia

diela, čo z pohľadu skutkového sťažuje identifikáciu toho, či žalobcom vykonané dielo bolo v súlade s dojednaním strán. Prvým písomným a čiastočne určitým dôkazom o tom, čo bolo predmetom dohody medzi sťažovateľom a žalobcom, je žalobcom vystavená faktúra, ktorou od sťažovateľa žiadal zaplatiť za špecifikované stavebné práce cenu za dielo. Napriek tomu všeobecné súdy v zhode so stranami dospeli k záveru, že bola platne uzavretá zmluva o dielo.

13. V napadnutom rozhodnutí krajský súd dospel k záveru, že dielo bolo vykonané doručením faktúry za vykonané práce. Sťažovateľ túto skutočnosť namietal tým, že z doručenia faktúry nemožno dospieť k záveru o tom, že dielo bolo riadne vykonané, a záver krajského súdu o tejto skutočnosti považuje za svojvoľný a arbitrárny. S týmto posúdením sťažovateľa z pohľadu ústavného posúdenia nemožno súhlasiť, keďže žalobcom doručená faktúra je prvým písomným a v zásade jediným spoľahlivým dôkazom o dojednaniach sťažovateľa a žalobcu. Krajský súd sa vo svojom hodnotení dôkazov zameral na tento listinný dôkaz a prirodzene redukoval ostatné dôkazy (výpovede osôb, ktoré konali v mene sťažovateľa). Záver krajského súdu o tom, že predložením faktúry za vykonané práce treba považovať dielo za odovzdané, nemožno pokladať za svojvoľný alebo arbitrárny. Ide o záver, ktorý zodpovedá tvrdeniu žalobcu o tom, že medzi ním a sťažovateľom bola uzavretá zmluva s tým, že toto tvrdenie a jeho právne posúdenie nebolo sťažovateľom v priebehu konania pred všeobecnými súdmi spochybnené.

14. Rovnako za arbitrárny nemožno považovať záver krajského súdu o tom, že doručenie faktúry je dôkazom toho, že dielo, či skôr sťažovateľom objednané práce, boli žalobcom vykonané a odovzdané sťažovateľovi tým, že mu žalobca doručil faktúru za vykonané práce. Z priebehu dokazovania je zrejmé, že žalobca tým, že doručil faktúru sťažovateľovi, považoval predmet svojho záväzku za splnený, keďže v ňom špecifikoval rozsah vykonaných prác, ktorý sťažovateľ žiadnym spôsobom nenamietol. Skutkové závery krajského súdu o vykonaní a odovzdaní diela zodpovedajú charakteru a kvalite stranami, a teda aj sťažovateľom v priebehu sporu predloženým dôkazom a ostatným prostriedkom procesnej obrany strán. To, že krajský súd vyhodnotil ako rozhodné listinné dôkazy, nemožno považovať za či už svojvoľný alebo arbitrárny prístup.

15. Rovnako za arbitrárne či svojvoľné nemožno považovať právne posúdenie krajského súdu, ktorý akceptoval v zásade zhodné právne posúdenie strán o tom, že medzi nimi bola platne uzavretá zmluva o dielo a dielo bolo žalobcom sťažovateľovi riadne odovzdané. Z toho, že žalobca sťažovateľovi vystavil a doručil faktúru, je zrejmé, že dojednané práce považoval za ukončené. Na doručenie faktúry sťažovateľ reagoval jej čiastočným zaplatením a až s odstupom dvoch týždňov namietal kvalitu vykonaných stavebných prác v tej časti, keď žalobcovi uviedol bližšie nešpecifikované nedostatky vo vyšpárovaní dlažby. Preto krajský súd aplikoval na ich vzťah ustanovenia zákonného práva o tom, že vady diela neboli sťažovateľom žalobcovi oznámené bez zbytočného odkladu. V tomto právnom posúdení nemožno vidieť ústavne nekonformný postup krajského súdu, ktorý by sa prejavil či už v arbitrárnosti alebo svojvôli.

16. Treba súhlasiť so sťažovateľom v tom, že ako účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je jasné a zrozumiteľné a dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Právo na spravodlivé súdne konanie totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutie na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci. Konkrétne okolnosti sporu medzi sťažovateľom a žalobcom boli určené neurčitou ich zmluvných dojednaní. Sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi preukázal len to, že žalobca dielo vykonal s vadami, pričom z ostatných dôkazov vyplynulo to, že tieto vady u žalobcu neuplatnil bez zbytočného odkladu. S ohľadom na tieto konkrétne okolnosti prípadu preto nie sú v rozpore so základnými právami sťažovateľa a skutkové a právne závery krajského súdu.

17. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia strán považoval súd za rozhodné pre posúdenie veci a je zrejmé, že krajský súd vychádzal predovšetkým zo stranami predložených listinných dôkazov. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu dáva sťažovateľovi jasnú odpoveď na to, že jeho skutkové a právne námietky voči žalobcom uplatnenému nároku nie sú dôvodné. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odpovedá na všetky podstatné tvrdenia a námietky sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti, ale je primeranou reakciou na prostriedky procesnej obrany, ktoré v spore so žalobcom použil sťažovateľ a ktoré vyplynuli z nejasnosti vzťahov sťažovateľa a žalobcu z dôvodu, že si svoje zmluvné vzťahy neupravili určitou, písomne uzavretou zmluvou, ktorá by jasne špecifikovala práva a povinnosti žalobcu a sťažovateľa.

18. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade, keďže zjavne nedošlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, medzi ktorými nie je obsahový rozdiel. Preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2021

Robert Šorl
predseda senátu